§ 6
Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15)
Svar på remiss från kommunstyrelsen 2019/1180
Dnr 1.7.1- 434/2019

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor
2. Beslutet justeras omedelbart

Ärendet

Regeringskansliet har gett departementsrådet Charlotta Wickman i uppdrag att utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. I utredningen konstateras att det saknas stadga och långsiktighet i arbetet med att tillförsäkra de mänskliga rättigheterna för minoriteten romer. I utredningen föreslås att en ny myndighet inrättas med ansvar för att bland annat synliggöra, samla och sprida kunskap samt verka för att metoder utvecklas för att motverka den antiziganism och diskriminering som minoriteten romer utsätts för. I myndighetens ansvar ska även ingå att initiera, främja och stödja åtgärder för att öka minoriteten romers egenmakt och inflytande med särskilt fokus på kvinnor samt barn och unga. Förvaltningen välkomnar alla satsningar som kan innebära att förbättrandet av romers livsvillkor påskyndas. Förvaltningen ställer sig däremot tveksam till att lösningen är ett inrättande av en ny myndighet. Uppdraget som myndigheten föreslås få genomförs redan i dag av kommuner och andra verksamheter. Förvaltningen menar att det inte är självklart att en ny myndighet kommer att påskynda förbättrade livsvillkor och anser att medlen istället kan komma till bättre användning i redan pågående satsningar. Förvaltningen föreslår att nämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2019.

Beslutsordning

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden
Ordföranden Jan Jönsson (L), ledamöterna Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Mariana Duarte Moreira (MP), Banar Sabet (C), Michaela Hollis (KD) yrkade bifall till förvaltningens förslag.
Vice ordföranden Alexandra Mattsson m.fl. (V), ledamoten Karin Gustafsson m.fl. (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
Ledamoten Linnéa Vinge (SD) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Särskilt uttalande
Vice ordföranden Alexandra Mattsson Åkerström m.fl.(V).

”Feministiskt Initiativ och Vänsterpartiet välkomnar regeringens ansats om att inrätta en myndighet för romska frågor. Mot bakgrund av den kritik som Sverige upprepade gånger fått från internationella granskningsorgan för bristande efterlevnad av de mänskliga rättigheterna delar vi inte förvaltningens synpunkter om att dessa uppdrag kan göras enbart inom nuvarande befintliga verksamheter. Vi ser heller inte att förslaget om en ansvarig myndighet är tänkt att ersätta kommunernas arbete.

Vi ser positivt på att utredningen lyfter antiziganism som en av de tydligaste orsakerna till minoriteten romers situation idag, och att myndigheten ges ett tydligt uppdrag att motverka detta. Utredningen konstaterar att det som görs i dagsläget är otillräckligt, och nämner det tidigare arbetet som gjorts bland annat inom strategin för romsk inkludering samt kommissionen mot antiziganisms arbete. Regeringens strategi för romsk inkludering gör dock undantag för utsatta EU-medborgare som alltså inte anses berättigade av att ta del av regeringens åtgärder. Medan kommissionen om antiziganism framhåller just denna grupps särskilda utsatthet, inte minst vad gäller hatbrott, dagliga kränkningar och allvarliga brott mot deras liv och boplatser. Kommissionen hade även en kritisk inställning till diskussionen om att förbjuda tiggeri och inhumana avhysningar, brist på skolgång till EU-medborgares barn och lyfter fram värdiga boendealternativ och skolgång för barn. Av utredningen framgår inte hur myndigheten ska förhålla sig till romer som tillhör gruppen utsatta EU-medborgare. Vi anser det självklart att romer som är utsatta EU-medborgare också ska inkluderas i myndighetens arbete.

Vi saknar en djupare jämställdhetsanalys i utredningen. Det står att det främsta verktyget för jämställdhet är jämställdhetsintegrering, och att kvinnors delaktighet i arbetet är viktigt. Utöver det står

väldigt lite om romska kvinnors och flickors särskilda villkor och behov. Det framgår inte hur könsfördelningen varit bland de romer som varit delaktiga i samrådsprocesserna, och vilka frågor som lyfts som viktiga för kvinnor i de dialogerna. Utifrån de erfarenheter vi har av möten med romska kvinno- och tjejjourer vet vi att frågan om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck är viktig. Vi saknar också en intersektionell ansats i det arbete som myndigheten ska bedriva. Att vara minoritet inom en minoritet kan ofta innebära en särskild sårbarhet. Att inkludera perspektiv som rör samtliga diskrimineringsgrunder och hur de samverkar är därför viktigt.

Vi konstaterar att stort fokus för myndigheten kommer vara på att stärka det romska civila samhället, kulturen och språket, samt utveckling av metoder mot diskriminering och antiziganism. Detta är mycket viktigt. Vi ser emellertid att åtgärder för att komma tillrätta med romers bristande tillgång till arbete, bostad och likvärdig utbildning saknas. Att motverka antiziganism och diskriminering är ett viktigt steg, men för att komma till rätta med den strukturella diskrimineringen behövs fler riktade arbetsmarknadsåtgärder som erbjuder romer en väg in i arbetslivet.”

Reservation

Ledamoten Linnéa Vinge (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Sverigedemokraterna delar uppfattningen om att staden inte ska upprätta en ny myndighet med syfte att förbättra romers villkor. Vi delar däremot inte synen om att romer ska särbehandlas eller tilldelas särskilda fördelar inom andra områden.
Att tillgodose medborgarna med god samhällsvägledning och medborgarservice är en viktig uppgift för kommunen. Samhällsvägledning och service är dock något som alla svenska medborgare redan idag har tillgång till, även svenskar med romskt ursprung. Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna avslag på förvaltningens förslag till tjänsteutlåtande.”

Ersättaryttrande

Ersättaren Anna Rantala Bonnier (Fi) instämde i det särskilda uttalandet från (V)